

# TỜ THÔNG TIN SỨC KHỎE CÔNG CỘNG

## Quai bị

Massachusetts Department of Public Health (Ban Sức Khỏe Công Cộng Massachusetts),

305 South Street, Jamaica Plain, MA 02130

### Quai bị là gì?

Quai bị là bệnh dễ lây do mầm bệnh gây ra. Triệu chứng phổ biến nhất là sưng gò má và hàm do bị viêm một hai tuyến nước bọt gần tai và sau hàm. Tuy nhiên, một nửa số người bị quai bị không bị sưng gò má. Các triệu chứng khác bao gồm sốt, nhức đầu, cứng cổ và chán ăn. Quai bị thường xảy ra ở trẻ em hơn là người lớn, nhưng có thể gây ra những vấn đề nghiêm trọng ở bất cứ độ tuổi nào.

### Quai bị có nguy hiểm không?

Quai bị thường là bệnh nhẹ, tuy nhiên, nó có thể gây biến chứng. Một trên 4 đàn ông bị quai bị, sẽ bị sưng tinh hoàn. Cứ 1 trong số 20 phụ nữ bị quai bị, sẽ bị sưng buồng trứng. Vấn đề sưng này có thể gây vô sinh dù đây là tình trạng rất hiếm.

Đôi khi quai bị gây ra những vấn đề ở các bộ phận khác, bao gồm tim và khớp, có thể làm hư hại vĩnh viễn. Vấn đề nghiêm trọng nhất do quai bị gây ra là sưng màng mỏng bao phủ não và tủy sống (viêm màng não) và sưng não (viêm não). Viêm màng não xảy ra ở 1 trong số 10 trẻ em bị quai bị và có thể dẫn đến bị điếc và hư hại khác.

Bị quai bị trong kỳ ba tháng đầu của thai kỳ có thể tăng nguy cơ sảy thai.

### Quai bị lây lan ra sao?

Siêu vi gây bệnh quai bị sống ở mũi, miệng và họng, và những siêu vi này bay vào không khí khi người bệnh hắt hơi, ho hay nói chuyện. Khi đó những người ở kế bên có thể hít phải siêu vi. Sờ vào khăn giấy hay dùng chung ly mà người bị quai bị dùng cũng có thể lây lan siêu vi. Người bị quai bị sẽ dễ lây trong từ 7 ngày trước cho đến 5 ngày sau khi tuyến nước bọt bắt đầu sưng to. Các triệu chứng thường xuất hiện 2 - 3 tuần sau khi bị nhiễm bệnh.

### Những ai bị bệnh quai bị?

- Bất cứ người nào chưa từng bị quai bị và chưa được chủng ngừa
- Trẻ sơ sinh nhỏ hơn 12 tháng vì em còn quá nhỏ không thể chủng ngừa

### Quai bị được chẩn đoán như thế nào?

Quai bị thường được chẩn đoán bởi các triệu chứng, nhưng không phải lúc nào cũng đáng tin cậy. Có thể thử máu để chẩn đoán quai bị nhưng thử nghiệm này không phải lúc nào cũng chính xác.

### Phòng ngừa quai bị ra sao?

Bảo vệ trẻ em bằng cách cho chủng ngừa khi trẻ được 12 – 15 tháng, và chủng ngừa lần nữa khi trẻ sắp đi mẫu giáo. Thuốc chủng quai bị thường có dưới dạng chích gọi là MMR (Measles, Mumps và Rubella), bảo

vệ cơ thể khỏi bệnh sởi, quai bị và rubella. Hiện nay có ít trường hợp bị ba loại bệnh này hơn vì trẻ em đã được chủng ngừa MMR.

Quy định của tiểu bang đòi hỏi một số nhóm phải được chủng ngừa quai bị. Một số nhân viên chăm sóc sức khỏe, nhân viên chăm sóc trẻ và tất cả trẻ em tại nơi giữ trẻ và nhà trẻ cần phải chích một liều thuốc chủng quai bị, thường dưới dạng thuốc chủng MMR kết hợp. Học sinh tại nhà trẻ, lớp 1 - 12 và sinh viên cao đẳng cũng cần phải chích một liều thuốc chủng quai bị, nhưng thường được chích 2 liều MMR khi nhập học. Cũng có thể thử máu chứng minh miễn dịch để hoàn tất đòi hỏi này cho tất cả các nhóm.

Phụ nữ muốn sinh con và không miễn dịch nên chích MMR ít nhất 4 tuần trước khi có thai.

## **Thuốc chủng MMR có an toàn không?**

Có. Thuốc chủng này an toàn cho phần lớn mọi người. Tuy nhiên, thuốc chủng như các loại thuốc khác, có thể gây phản ứng phụ ở một số người. Thuốc chủng MMR có thể gây sốt, ngứa nhẹ, đau hay cứng khớp tạm thời. Những vấn đề nghiêm trọng hơn, như động kinh hay phản ứng dị ứng là rất hiếm. Chủng ngừa MMR an toàn hơn bị quai bị, và phần lớn mọi người không có vấn đề gì với thuốc chủng.

## **Những ai không nên chích thuốc chủng MMR?**

- Người bị phản ứng nghiêm trọng với gelatin, thuốc neomycin, hay liều thuốc chủng trước đây.
- Phụ nữ mang thai hay phụ nữ muốn có thai trong vòng 4 tuần không nên chích MMR cho đến sau khi sinh con.
- Người bị ung thư, HIV, hay những vấn đề khác hoặc chữa trị làm suy yếu hệ miễn dịch thì nên hỏi bác sĩ hay y tá trước khi chủng ngừa.
- Người vừa truyền máu hay được truyền sản phẩm máu khác thì nên hỏi bác sĩ hay y tá trước khi chủng ngừa.
- Người bị sốt cao không nên chủng ngừa cho đến sau khi hết sốt và các triệu chứng khác.

## **Có thể lấy thêm thông tin ở đâu?**

- Bác sĩ, y tá hoặc bệnh xá của quý vị hoặc hội đồng sức khỏe tại địa phương của quý vị (có ghi trong danh bạ dưới mục chính quyền địa phương)
- Ban Sức Khỏe Công Cộng Massachusetts, Chương Trình Chủng Ngừa (617) 983-6800 hay số miễn phí (888) 658-2850 hoặc trên mạng lưới MDPH tại <http://www.state.ma.us/dph/>.

Northeast Regional Office (Văn Phòng Khu Vực Đông Bắc), Tewksbury (978) 851-7261

Central Regional Office (Văn Phòng Miền Trung), West Boylston (508) 792-7880

Southeast Regional Office (Văn Phòng Khu Vực Đông Nam), Taunton (508) 977-3709

Metro/Boston\* Regional Office (Văn Phòng Khu Vực Metro/Boston\*, Jamaica Plain (617) 983-6860

Western Regional Office (Văn Phòng Khu Vực Miền Tây), Amherst (413) 545-6600

\*Bác sĩ và cư dân Boston cũng có thể gọi cho Ủy Ban Sức Khỏe Công Cộng Boston theo số (617) 534-5611.

## **Đường Dây Nóng Thông Tin Chủng Ngừa Quốc Gia CDC:**

- Tiếng Anh: 1-800-232-2522 hay tiếng Tây Ban Nha: 1-800-232-0233  
(Thứ Hai – thứ Sáu, 8:00 sáng – 11:00 tối)
- Người dùng TTY: 1-800-243-7889 (Thứ Hai – thứ Sáu, 10:00 sáng – 10:00 tối)